AI VOOR JOUW GEMEENTE

DOWNLOAD · CHECKLIST

AI Act-checklist voor gemeenten

De vijf stappen om als gemeente aan de AI Act te werken, uitgewerkt in een checklist die je met je team doorloopt.

De AI Act geldt in fases. Een deel geldt al, zoals de verboden, de AI-geletterdheid en de transparantieplicht. De regels voor hoog-risico AI gelden na de Digital Omnibus vanaf 2 december 2027. Met deze checklist zet je de stappen die nu nodig zijn.

De belangrijkste data

Datum	Wat gaat in	Status
2 februari 2025	Verboden AI-praktijken en AI-geletterdheid (artikel 4)	Geldt al
2 augustus 2026	Transparantieplicht voor chatbots en AI-gegenereerde content (artikel 50)	Geldt al
2 december 2026	Twee nieuwe verboden en markering van bestaande generatieve AI	Komt nog
2 december 2027	Hoog-risico AI uit Bijlage III, waaronder het sociaal domein	Komt nog
2 augustus 2028	Hoog-risico AI in gereguleerde producten (Bijlage I)	Komt nog
2030	Uiterste termijn voor bestaande hoog-risicosystemen van overheden	Komt nog

Stap 1. Breng alle AI en algoritmen in kaart

- [ ] Inventariseer per afdeling welke AI en algoritmen er worden gebruikt.
- [ ] Neem ook AI mee die is ingebouwd in software van leveranciers, zoals zaaksystemen en Microsoft 365.
- [ ] Leg per toepassing vast waarvoor die wordt gebruikt en met welke gegevens.
- [ ] Wijs per toepassing een eigenaar aan.

Stap 2. Bepaal per toepassing de risicocategorie

- [ ] Controleer of er toepassingen zijn die onder de verboden vallen.
- [ ] Bepaal welke toepassingen hoog risico zijn. Begin bij het sociaal domein en HR, zoals beoordeling van aanvragen, risicomodellen en werving en selectie.
- [ ] Bepaal welke toepassingen onder de transparantieplicht vallen, zoals chatbots en gepubliceerde AI-teksten.
- [ ] Leg de onderbouwing per toepassing vast.

Stap 3. Regel de transparantie

- [ ] Zorg voor een duidelijke AI-melding bij chatbots en andere systemen waarmee inwoners communiceren.
- [ ] Leg het redactieproces vast voor AI-teksten die de gemeente publiceert: wie controleert, waarop en wie tekent af.
- [ ] Publiceer impactvolle algoritmen in het Algoritmeregister.

Stap 4. Werk aan AI-geletterdheid

- [ ] Stel een gebruiksrichtlijn voor generatieve AI vast.
- [ ] Maak een plan voor AI-geletterdheid per rol.
- [ ] Houd bij welke maatregelen zijn genomen en wie eraan heeft deelgenomen.

Stap 5. Neem de AI Act op in inkoop en start het IAMA

- [ ] Neem eisen uit de AI Act op in de inkoopvoorwaarden en contracten.
- [ ] Toets AI-functies van leveranciers voordat ze in gebruik gaan.
- [ ] Start een IAMA, de grondrechteneffectbeoordeling uit artikel 27, voor toepassingen die vanaf december 2027 hoog risico zijn.
- [ ] Plan wie het menselijk toezicht uitvoert en hoe de werking wordt gevolgd.

> Meer uitleg vind je in de AI Act-gids voor gemeenten op aivoorjouwgemeente.nl/ai-act-gemeenten. Stand van zaken: 13 oktober 2026.

Dit document is een hulpmiddel en geen juridisch advies. Laat de definitieve versie toetsen door de functionaris gegevensbescherming, de CISO en waar nodig een jurist van de gemeente.